

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 november 2009

5 novembre 2009

ALGEMENE BELEIDSNOTA (*)

NOTE DE POLITIQUE GÉNÉRALE (*)

Buitenlands beleid

Politique étrangère

Voorgaande documenten:

Doc 52 **2225/ (2009/2010)**:

001 : Lijst van de beleidsnota's.
002 tot 009 : Beleidsnota's.

Documents précédents :

Doc 52 **2225/ (2009/2010)**:

001 : Liste des notes de politique générale.
002 à 009 : Notes de politique générale.

(*) Overeenkomstig artikel 111 van het Reglement.

(*) Conformément à l'article 111 du Règlement.

cdH	:	centre démocrate Humaniste		
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams		
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen		
FN	:	Front National		
LDD	:	Lijst Dedecker		
MR	:	Mouvement Réformateur		
N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie		
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten		
PS	:	Parti Socialiste		
sp.a	:	socialistische partij anders		
VB	:	Vlaams Belang		

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 52 0000/000:	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 52 0000/000:	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN:	Plenum	PLEN:	Séance plénière
COM:	Commissievergadering	COM:	Réunion de commission
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
Bestellingen:	Commandes:
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : publicaties@deKamer.be	e-mail : publications@laChambre.be

1. De afbouw van grenzen, meer vrij verkeer en de exponentiële groei van technologie en communicatie veranderden de voorbije jaren op ingrijpende wijze het wereldbeeld. Dit roept nieuwe ambities en kansen op, maar wakkert tevens diepgewortelde tegenkrachten aan (protectionisme, terugplooiing op zichzelf). De terugslag vanuit het islamradicalisme, de ongelijke vruchtenverdeling (Afrika...) en de financieel-economische crisis hebben bewezen dat de mondialiseringsgolf niet enkel kansen biedt, maar ook een aantal oude kwalen dreigt te verergeren. Zoals het Rijnlandmodel het wilde kapitalisme temperde, zo ook moet de ongebreidelde globalisering in de juiste banen geleid worden. Enkel op die wijze kunnen de voordelen ervan vergroot en de nadelen verkleind worden. België kan en moet de komende jaren hiertoe bijdragen. Een geordende wereld is voor kleinere landen, en voor alle landen, de beste waarborg voor veiligheid en voorspoed.

De uitgangspunten van het Belgisch buitenlands beleid liggen vervat in het Regeerakkoord van 18 maart 2008, zoals bevestigd in de Regeringsverklaring van 31 december 2008. Vanuit deze uitgangspunten moet ons land zijn invloed laten gelden. Vertrekkend vanuit de gedrevenheid van onze kijk op de wereld, moeten wij in alles uiteindelijk een nuttig effect sorteren voor onszelf en voor de wereld rondom ons. Om dit nuttig effect te bereiken moet een land zoals het onze zich bewust zijn van zijn bandbreedte en van de tijdshorizon waarbinnen deze regering werkt. België dient binnen deze krijtlijnen te werken en zich te houden aan haalbare doelstellingen. Waar kan België de komende anderhalf jaar een verschil maken? In antwoord op deze essentiële vraag wordt hierna in een vijftiental domeinen een concrete agenda aangereikt. Eerder dan op specifieke landensituaties in te gaan — waarvoor de bespreking in het Parlement de gelegenheid zal bieden —, zal deze nota de agenda uitzetten voor twee jaar buitenlands beleid, om aldus voor dit beleid een zo breed mogelijk draagvlak tot stand te brengen. Het beleid dat wij wensen te voeren stoelt op een nauwe samenwerking met het parlement, in het bijzonder de commissies Buitenlandse Betrekkingen in Kamer en Senaat.

Vooraleer hierop in te gaan is een dubbele opmerking op haar plaats. Om onze bandbreedte en tijdsbestek ten volle te benutten hebben we gelijkgezinde bondgenoten nodig die we elke dag opnieuw voor ons moeten winnen, en die maar met ons zullen meestappen indien wij een aantal vaste lijnen aanhouden. Om onze bandbreedte

1. Ces dernières années, la disparition des frontières, la liberté de circulation accrue, et la croissance exponentielle en matière de technologies et de communication ont modifié la perception du monde en profondeur. Cette évolution a suscité de nouvelles ambitions et de nouvelles opportunités, mais elle a aussi entraîné le réveil de forces de résistance profondément enracinées (protectionnisme, repli identitaire). Le contrecoup du radicalisme islamique, le caractère inégalitaire de la répartition des richesses (Afrique...) et la crise économico-financière démontrent que la vague de la mondialisation n'offre pas seulement des nouvelles opportunités, mais qu'elle menace aussi d'aggraver un certain nombre d'anciens fléaux. Tout comme le modèle rhénan a su tempérer le capitalisme sauvage, il faut à présent trouver les moyens de guider la mondialisation débridée dans la bonne direction. C'est une condition absolue pour en accroître les avantages et en diminuer les inconvénients. La Belgique peut et doit y contribuer durant les prochaines années. Pour les petits pays, comme pour tous les autres, un monde ordonné constitue la meilleure garantie en termes de sécurité et de prospérité.

Les points de départ de la politique étrangère belge se trouvent exposés dans l'Accord de gouvernement du 18 mars 2008, tel que confirmé dans l'Accord de gouvernement du 31 décembre 2008. La Belgique doit exercer son influence à partir de ces principes de base. Forts de la continuité du regard que nous portons sur le monde, nous nous devons d'obtenir dans tout ce que nous entreprenons un effet utile, pour nous-mêmes et pour le monde qui nous entoure. Pour atteindre cet effet utile, un pays comme le nôtre doit être bien conscient de sa "marge d'oscillation" et de l'horizon temporel dans lequel travaille ce gouvernement. La Belgique doit opérer à l'intérieur de ces lignes de force et s'en tenir à des objectifs réalistes. Où la Belgique peut-elle faire la différence au cours des dix-huit mois à venir? En réponse à cette question, c'est un programme concret composé d'une quinzaine de domaines qui est présenté. Plutôt que de se concentrer sur des situations de pays spécifiques — sujets qui pourront être abordés lors de la discussion au Parlement —, cette note définira l'agenda de deux ans de politique étrangère, afin de conférer à cette politique une assise aussi large que possible. La politique que nous souhaitons mettre en œuvre s'appuie sur une coopération étroite avec le parlement, en particulier avec les Commissions des Affaires étrangères de la Chambre et du Sénat.

Avant d'entrer plus avant dans le sujet, deux observations s'imposent. Pour tirer un profit maximal de notre "marge d'oscillation" et de notre horizon temporel, nous avons besoin d'alliés qui partagent nos vues, dont nous devons nous gagner le soutien jour après jour, et qui ne nous suivront que si nous suivons un certain nombre de

en tijdsbestek ten volle te gebruiken moeten we daarboven aanspreekbaar blijven voor ongelijkgezinde regeringen die enkel door dagdagelijkse diplomatie beïnvloed kunnen worden. Indien we deze twee vuistregels veronachtzamen, kunnen we wel het hoge woord voeren, maar zullen we geen resultaten boeken. Vertrekkend van onze uitgangspunten en beginselen, moeten we ons tijdens ons komende EU-voorzitterschap juist inspannen om Europese consensus op het hoogst mogelijke ambitieniveau te bereiken. Voor dit moeilijke evenwicht tussen ambitie en consensus willen wij ons inzetten.

2. Een geordende wereld begint voor de eigen drempel. Tussen de wijde wereld en ons eigen land ligt de Europese Unie. Dankzij de EU leven eeuwenoude vijanden heden in vriendschap en zit België aan de meeste tafelen waar haar lot mede beslecht wordt. Tevens is de Unie het beste instrument om de buitenwereld naar onze hand te zetten. Door het Europese eenmakingsproces weer op gang te helpen brengen, toont ons land aan dat internationale verhoudingen geen nulsom zijn. Ons EU voorzitterschap biedt ons land een bijzondere gelegenheid om onze talenten van productieve onderhandeling en vergelijk te bewijzen en daarmee ons buitenlands aanzien te versterken. Een geslaagde voorbereiding, waarbij alle Belgische spelers betrokken moeten worden, is hierbij van essentieel belang. Buitenlandse Zaken zal bij de totstandkoming van Belgische posities ten volle zijn coördinerende rol spelen.

Nog afgezien van al de onverwachte en onvoorspelbare uitdagingen die op ons kunnen afkomen (denk maar aan 9/11 tijdens ons voorzitterschap van 2001 of aan het voorbije Franse voorzitterschap dat met de bankencrisis en met Georgië af te rekenen had), zal ons EU-voorzitterschap gelegenheden te over bieden om te bewijzen waar Europa voor staat en gaat.

- (krachtlijn 1) Zeker nu het Ierse referendum achter de rug is en ook de Tsjechische Republiek tot ratificatie overging, zal de uitvoering van het Verdrag van Lissabon centraal staan in de komende twee jaar. In oktober 2009 werd het Zweedse voorzitterschap in kennis gesteld van de invalshoeken die de Benelux-landen ter zake delen. Deze bijdrage moet ons de gelegenheid geven om te wegen op de institutionele invulling van Lissabon, waarbij België erover wil waken dat deze invulling van communautaire en niet van intergouvernementale aard is. Dit geldt onder meer voor de verhouding tussen de voorzitter van de Commissie, de voorzitter van de Europese Raad en de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken

lijnen duidelijk gedefinieerd. Om een maximaal gebruik te maken van onze "breedte van band" en van ons tijdsbestek, moeten we niet alleen openstaan voor contact met de regeringen die niet met onze visie overeenstemmen en die niet kunnen worden beïnvloed door een diplomatiek ritueel dat elke dag wordt herhaald. Als we deze twee principes van basis verwaarloosd, kunnen we zeker grote verklaringen afgeven, maar die zullen geen invloed hebben op de loop van de gebeurtenissen. Uitgaande van deze punten van vertrek en principes van basis, moeten we juist tijdens de komende Europese voorzitterschap de consensus op Europees niveau op het hoogst mogelijke niveau mogelijk maken. Het is in het belang van dit delicate evenwicht tussen ambitie en consensus dat we ons willen inzetten.

2. Een wereld die wordt geordend begint bij onze deur. Zoals tussen de wereld en ons land ligt de Europese Unie, zo ligt tussen de wereld en ons land de Europese Unie. Dankzij de EU leven eeuwenoude vijanden heden in vriendschap en zit België aan de meeste tafelen waar haar lot mede beslecht wordt. Tevens is de Unie het beste instrument om de buitenwereld naar onze hand te zetten. Door het Europese eenmakingsproces weer op gang te helpen brengen, toont ons land aan dat internationale verhoudingen geen nulsom zijn. Ons EU voorzitterschap biedt ons land een bijzondere gelegenheid om onze talenten van productieve onderhandeling en vergelijk te bewijzen en daarmee ons buitenlands aanzien te versterken. Een geslaagde voorbereiding, waarbij alle Belgische spelers betrokken moeten worden, is hierbij van essentieel belang. Buitenlandse Zaken zal bij de totstandkoming van Belgische posities ten volle zijn coördinerende rol spelen.

Naast het feit dat we kunnen worden geconfronteerd met onverwachte en onvoorspelbare uitdagingen (denk maar aan 9/11 tijdens ons voorzitterschap van 2001 of aan het voorbije Franse voorzitterschap dat met de bankencrisis en met Georgië af te rekenen had), zal ons EU-voorzitterschap gelegenheden te over bieden om te bewijzen waar Europa voor staat en gaat.

- (lijn van kracht) 1) Nu het Ierse referendum achter de rug is en ook de Tsjechische Republiek tot ratificatie overging, zal de uitvoering van het Verdrag van Lissabon centraal staan in de komende twee jaar. In oktober 2009 werd het Zweedse voorzitterschap in kennis gesteld van de invalshoeken die de Benelux-landen ter zake delen. Deze bijdrage moet ons de gelegenheid geven om te wegen op de institutionele invulling van Lissabon, waarbij België erover wil waken dat deze invulling van communautaire en niet van intergouvernementale aard is. Dit geldt onder meer voor de verhouding tussen de voorzitter van de Commissie, de voorzitter van de Europese Raad en de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken

en Veiligheidsbeleid. Er moet tussen die drie functies een productieve wisselwerking tot stand worden gebracht. Hiermee verbonden zal de effectieve oprichting van de Europese Dienst voor Extern Optreden een sterkere EU-aanwezigheid in de wereld mogelijk maken, want op termijn zal deze dienst een grotere samenhang tussen Raad en Commissie verzekeren, alsook de bundeling van onze krachten in een eigen Europese diplomatie. Het verdrag van Lissabon betekent daarenboven een belangrijke stap in de verdere democratisering van de Unie, door meer bevoegdheden te geven aan het Europees Parlement (uitbreiding van het medebeslissingsrecht) en de nationale parlementen (toezicht op subsidiariteitsbeginsel). Dit moet een Europa opleveren dat dichter bij de burger staat. Tijdens ons voorzitterschap willen we ook voorbij de horizon denken en daarom een nieuwe brede maatschappelijke gedachteswisseling bevorderen over de toekomst van Europa, zulks o.m. in het kielzog van het komende Gonzalez-verslag. We moeten voorts voor onszelf maximale geloofwaardigheid beogen door continuïteit aan te houden in ons EU-beleid en in de daadwerkelijke uitvoering van onze verbintenissen (economische spelregels; tijdige omzetting richtlijnen; inbreuken).

- (krachtlijn 2) Bijdragen tot het overwinnen van de crisis vormt een tweede prioriteit voor ons EU-Voorzitterschap. De Unie wordt geconfronteerd met snel wijzigende globale economische verhoudingen, die onze concurrentiekracht aantasten en de innovatie-inspanningen meer dan ooit noodzakelijk maken. Binnen de Unie zullen wij een beleid nastreven dat zowel de sociale cohesie als duurzame competitiviteit bevordert. Mede dankzij de versterking en bundeling van haar instrumentarium (zowel op macro-prudentieel vlak met de oprichting van een Europees Comité voor het systemisch risico, als op micro-prudentieel vlak met een strenger toezicht op banken en beurzen; de mogelijke invoering van een heffing op internationale financiële transacties; de integratie van de energiemarkt, de creatie van een Europees patentensysteem, ...) moet de EU inderdaad haar bijdrage leveren tot de aanzwengeling van de groei, zonder daarom in te leveren op milieu en klimaat (Kopenhagen) of op ons sociaal model. Dit evenwicht betekent dat wij er tijdens ons voorzitterschap over moeten waken dat de halftijdse herziening van het financieel kader 2007-2013 ruimte schept voor meer Europa, en wel daar waar Europa over een schaalvoordeel beschikt (R&D, innovatie, investeringen in grensoverschrijdend vervoersinfrastructuur en eenmaking van de energiemarkt). Voorts moet ook de uitvoering van de hernieuwde Lissabon-agenda op dit evenwicht gestoeld zijn, m.a.w. na de uitwassen van de ongebreidelde markteconomie is er een terugkeer nodig naar het Rijnlandmodel met zijn duurzame en sociale markteconomie. De hernieuwde Lissabon-agenda zal een belangrijke bijdrage leveren tot de aanpak van de

pour les affaires étrangères et la politique de sécurité. Il faut introduire une collaboration efficace entre ces trois fonctions. Dans un même ordre d'idées, la création effective du Service européen pour l'action extérieure permettra le renforcement de la présence de l'UE dans le monde, puisqu'il assurera, à terme, une plus grande cohésion entre le Conseil et la Commission, ainsi que le regroupement de nos forces au sein d'une diplomatie européenne. Le traité de Lisbonne, en outre, consacre un important progrès démocratique en confiant davantage de pouvoir au Parlement européen (extension de la codécision), ainsi qu'aux parlements nationaux (contrôle de la subsidiarité). Ceci devrait assurer une Europe plus proche des citoyens. Nous voulons également mettre notre présidence à profit pour porter le regard au-delà de l'horizon le plus proche et engager dès lors la société dans un nouveau travail de réflexion élargie sur les objectifs de l'Europe, notamment dans le contexte de la parution prochaine du rapport Gonzalez. Nous devons nous garantir une crédibilité maximale en conservant la continuité dans notre politique européenne et dans la mise en œuvre effective de nos engagements (règles économiques; transposition des directives; violations).

- (ligne de force 2) Contribuer à surmonter la crise constitue une deuxième priorité pour notre présidence de l'UE. L'Union se trouve confrontée à une modification rapide des relations économiques au niveau mondial, qui porte atteinte à notre compétitivité et rend nos efforts en matière d'innovation d'autant plus indispensables. Au sein de l'Union, nous devons mener une politique qui encourage à la fois cohésion sociale et compétitivité durable. Notamment grâce au renforcement et à l'uniformisation de ses instruments de régulation (tant sur le plan macro-prudentiel, avec la mise sur pied d'un Comité européen du risque systémique, que sur le plan micro-prudentiel avec une supervision accrue des banques et des bourses; la possible introduction d'un prélèvement sur les transactions financières, l'intégration du marché de l'énergie, la création d'un système européen des brevets...), l'UE doit en effet apporter sa contribution à la relance de la croissance, sans pour autant négliger ni l'environnement et le climat (Copenhague), ni notre modèle social. Veiller à cet équilibre nécessite de notre présidence qu'elle veille à ce que l'examen à mi-parcours des perspectives financières 2007-2013 crée une marge de manœuvre pour plus d'Europe, avant tout dans les domaines où l'Europe offre un avantage d'échelle (recherche et développement, innovation, investissements dans les infrastructures transfrontalières de transport et unification du marché énergétique). Par ailleurs, il importe aussi que la mise en œuvre de l'agenda de Lisbonne actualisé s'appuie sur cet équilibre. En d'autres mots, après les excès de l'économie de marché débridée, il est nécessaire d'en

economische en sociale gevolgen van de crisis en zal deel uitmaken van een gecoördineerde exit-strategie. Hij moet ook onze sociale verworvenheden betaalbaar houden. Gezien de open aard van onze economie en onze smalle (begrotings)marges is onze individuele manoeuvreerruimte beperkt. Daarom alleen al dient ons land te streven naar een nauwere EU-coördinatie van het economisch, sociaal en fiscaal beleid alsook van het beleid op het vlak van milieu en tewerkstelling. Eens de groei herneemt staat België een gefaseerde en gecoördineerde terugkeer naar de begrotingsdiscipline voor, rekening houdend met werkgelegenheid en consumentenvertrouwen. Voorts moeten wij protectionistische neigingen tegengaan door ten volle gebruik te maken van het WTO-systeem en door de Doha-ontwikkelingsronde opnieuw leven in te helpen blazen. Op die manier kan ook bijgedragen worden tot de groei in de derde wereld. Hierbij moeten we rekening houden met de economische randvoorwaarden waarin onze ondernemingen, in het bijzonder KMO's en landbouwbedrijven, opereren, en die mede bepaald worden door onze normen inzake arbeidsomstandigheden, productiemethodes, voedselveiligheid, milieuzorg e.a.

- (krachtlijn 3) De EU moet zich tijdens ons voorzitterschap niet enkel op de strijd tegen de crisis toespitsen, maar ze moet ook weer naar de rest van de wereld kijken. In onze onmiddellijke nabijheid zal ons voorzitterschap zorg dienen te dragen voor een aantal uitbreidingsonderhandelingen, waarbij de voorbereiding van de betrokken landen alsook onze eigen integratiecapaciteit richtinggevend zullen zijn. Ook tijdens ons voorzitterschap zal de verdere toenadering van de landen uit Zuidoost-Europa tot de Unie verder aangemoedigd worden, waarbij o.m. de toenemende medewerking van deze landen met het Joegoslavië-tribunaal een belangrijke factor moet blijven. Iets verder moeten we aandacht besteden aan ons netwerk van partnerschappen, o.m. rond de Middellandse zee en het oostelijk Partnerschap. Voorbij onze onmiddellijke omgeving zijn er de nucleaire gevaren vanuit o.m. Iran, de uitdaging die uitgaat van Afghanistan en Pakistan, het schrijnende leed in Centraal-Afrika en elders in dit werelddeel (de EU Top met de Afrikaanse Unie in december 2010 biedt ons voorzitterschap de kans om Afrika hoger op de Westerse prioriteitenlijst te hijsen en hernieuwde aandacht te vragen voor de Millennium Development Goals), de voortrekkersrol die Europa moet spelen in de strijd tegen de illegale wapenhandel, de ontwikkelingen in Latijns-Amerika (Top EU-Brazilië onder Belgisch voorzitterschap in 2010) en ten slotte de talloze mogelijkheden die Azië ons biedt (de 8e ASEM-Top zal

revenir au modèle rhénan et à son économie de marché durable et sociale. L'agenda de Lisbonne actualisé apportera une contribution importante pour le traitement des conséquences économiques et sociales de la crise, et s'intégrera à une stratégie coordonnée de sortie de crise. Il doit également permettre à nos acquis sociaux de rester financièrement viables. Eu égard à l'ouverture de notre économie et à l'étroitesse de nos marges budgétaires, notre espace de manoeuvre individuel est limité. Cette raison suffit en soi à justifier que nous tendions vers un renforcement de la coordination de l'UE en matière de politique économique, sociale et fiscale, mais aussi dans les domaines de l'environnement et de l'emploi. Une fois que la croissance reprendra, la Belgique fera face à un retour graduel et coordonné vers la discipline budgétaire, qui tiendra compte de l'emploi et de la confiance des consommateurs. De plus, nous devons lutter contre les velléités protectionnistes, en usant pleinement du système de l'OMC et en insufflant une nouvelle vie aux pourparlers du cycle de développement de Doha. De cette manière, nous contribueront aussi à la croissance dans le tiers-monde. Ce faisant, nous devons prendre en compte les conditions économiques additionnelles dans lesquelles doivent opérer nos entreprises — en particulier nos PME et nos exploitations agricoles — et qui sont notamment déterminées par nos normes en matière de conditions de travail, de méthodes de production, de sécurité alimentaire, et de souci pour l'environnement.

- (ligne de force 3) Pendant notre présidence, l'UE ne doit pas uniquement se consacrer à la lutte contre la crise, mais doit aussi porter de nouveau le regard vers le reste du monde. Dans notre voisinage immédiat, notre présidence aura à mener à bonne fin un certain nombre de négociations d'adhésion, exercice où l'état de préparation des pays concernés ainsi que notre propre capacité d'intégration seront déterminants. Durant notre présidence, la poursuite du rapprochement des pays de l'Europe du Sud-est vis-à-vis de l'Union continuera à être encouragée, avec une attention maintenue pour la collaboration croissante de ces pays avec le Tribunal pour l'ex-Yougoslavie. Un peu plus loin, nous devons nous consacrer à notre réseau de partenariats, notamment autour de la mer Méditerranée, mais aussi dans le cadre du partenariat oriental. Au-delà de notre environnement immédiat, il faudra prendre en compte les menaces nucléaires, notamment iraniennes, le défi que représentent l'Afghanistan et le Pakistan, les souffrances criantes de l'Afrique centrale et d'autres régions de ce continent (le Sommet de décembre 2010 qui réunira l'UE et l'Union africaine offre à notre présidence la possibilité de hisser l'Afrique un peu plus haut dans l'agenda des priorités occidentales et de demander une attention renouvelée pour les Objectifs du millénaire pour le développement), le rôle pionnier que l'Europe doit jouer dans la lutte contre le commerce illégal des armes, les développements en

op 4 en 5 oktober 2010 onder onze leiding bijna vijftig Staatshoofden en Regeringsleiders uit Azië en Europa in het Koninklijk Paleis van Brussel bijeenbrengen; de agenda en de thematiek liggen nog niet vast, maar ongetwijfeld zal het gemeenschappelijk streven naar een duurzame ontwikkeling van de wereldeconomie een rode draad zijn). De EU moet erin investeren opdat haar verhouding met die landen zich niet tot het louter economische beperkt, maar ook politieke diepgang krijgt. Landen zoals China, India, Brazilië, Zuid-Afrika e.a. zijn immers geroepen om mede sterkhouders te zijn in deze nieuwe veelpolige wereld. Dit houdt ook in dat deze landen de plaats en de zichtbaarheid krijgen waarop zij recht hebben.

Ook binnen dit grote Europese geheel moeten wij bondgenoten en gelijkgezinden vinden. In dit verband willen wij de Benelux-samenwerking ten volle benutten om gezamenlijk een gewicht in de schaal te werpen dat groter kan en moet zijn dan de optelsom van onze afzonderlijke invloed. Naast de Frans-Duitse samenwerking, die voor ons een noodzakelijke voorwaarde voor verdere Europese integratie blijft, mag diepgaand overleg met andere EU-lidstaten, niet in het minst met ons buurland het Verenigd Koninkrijk, niet veronachtzaamd worden. Het nieuwe samenwerkingsverband tussen drie opeenvolgende voorzitterschappen (*"trio"*) moet ons toelaten om samen met Spanje en Hongarije een grotere stempel te drukken op de vooruitgang van de Unie. Ten slotte dient België maximaal te investeren in zijn oude verbond met de Europese Instellingen. Een tegemoetkomend zetelbeleid (zie hierna), de verdediging van de Instellingen en een actieve aanwezigheidspolitiek in alle EU-geledingen zullen ons zonder twijfel ten goede komen.

3. De wereld ordenen impliceert voor ons daarenboven een productief samenwerkingsverband vinden met zoveel mogelijk potentiële bondgenoten, partners en gelijkgezinden. Aldus kan een kritische massa bereikt worden die de wereld terug meer voorspelbaar en beheersbaar kan maken:

In deze geest wil ik in het bijzonder op volgende domeinen de nadruk leggen:

- (krachtlijn 4) De trans-Atlantische verhouding is en blijft essentieel. De verkiezing van president Obama biedt een nieuwe gelegenheid om krachten te bundelen. Meer dan ooit wordt duidelijk dat er tussen trans-Atlantische

Amérique latine (Sommet UE-Brésil sous présidence belge en 2010) et enfin les innombrables possibilités que nous offre l'Asie (pendant notre présidence, le 8e Sommet de l'ASEM réunira, les 4 et 5 octobre 2010, près d'une cinquantaine de chefs d'État et de gouvernement d'Asie et d'Europe au Palais royal de Bruxelles; l'agenda et la thématique ne sont pas encore définis, mais il ne fait aucun doute que l'effort commun pour atteindre un développement durable de l'économie mondiale en constituera l'un des fils rouges). L'UE doit s'investir de façon à ce que sa relation avec ces pays ne se cantonne pas à la seule économie, mais acquière aussi une profondeur politique. Des pays comme la Chine, l'Inde, le Brésil, l'Afrique du Sud, entre autres, sont appelés à devenir parties prenantes de ce nouveau monde multipolaire. Ce qui signifie aussi que ces pays doivent disposer du rang et de la visibilité qui leur reviennent.

Dans ce grand ensemble européen aussi, nous nous devons de trouver des alliés et des acteurs qui partagent notre analyse. À cet égard, nous voulons faire jouer à plein la coopération du Benelux pour peser ensemble d'un poids qui doit et peut être plus grand que celui de la somme de nos influences respectives. À côté de la coopération franco-allemande qui reste à nos yeux une condition nécessaire à la poursuite de l'intégration européenne, on ne pourra pas négliger une concertation approfondie avec d'autres États membres de l'UE, et ce particulièrement avec nos voisins du Royaume-Uni. Le nouveau lien de coopération entre trois présidences successives (le *"trio"*), que nous constituons avec l'Espagne et la Hongrie, doit nous permettre d'imprimer plus encore notre marque sur la progression de l'Union. Enfin, la Belgique doit investir autant que possible dans son alliance de longue date avec les Institutions européennes. Une politique conciliante en matière de siège (voir infra), la défense des Institutions et une politique de présence active à tous les niveaux de l'UE ne pourront que nous être bénéfiques.

3. L'objectif d'un monde ordonné implique aussi pour nous la nécessité de trouver des liens de coopération productifs avec le plus possible d'alliés, de partenaires et d'acteurs partageant notre vision des choses. C'est de la sorte qu'il sera possible d'atteindre une masse critique qui rendra de nouveau le monde plus prévisible et plus gérable:

Dans cet esprit, je souhaiterais placer l'accent en particulier sur les domaines suivants:

- (ligne de force 4) La relation transatlantique est et reste essentielle que l'élection du président Obama offre une nouvelle possibilité d'unir nos forces. Il apparaît plus que jamais qu'il n'existe pas de contradiction

verbondenheid en Europese eenwording geen fundamentele tegenstelling bestaat. In de EU doorloopt deze verbondenheid zowat alle domeinen, van het politieke over het economische tot het JBZ-gebied (Justitie en Binnenlandse Zaken: visa, gegevensuitwisseling, etc.). Inzake de wereldeconomie moeten Amerika en Europa aan hetzelfde zeel trekken, wat maar zal slagen als de EU met een stem spreekt, en indien president Obama hiervoor de nodige politieke energie zal overhebben. Om onze economische lotsverbondenheid met de VS echt te verankeren zal Europa echter ook op het vlak van veiligheid zijn deel moeten doen (belang van een sterker Europees veiligheids- en defensiebeleid na Lissabon en van het komende Strategische Concept van de NAVO, dat voorzien is voor de NAVO Top van Lissabon wellicht in november 2010). De Europese vlootinzet ter hoogte van Somalië (operatie Atalanta waaraan ook een Belgisch fregat deelneemt) en de opname van voormalige Guantanamo-gevangenen in Europa (Frankrijk, Portugal, België...) vormen een bewijs dat de Europeanen bereid zijn ook buitenregionale verantwoordelijkheid op te nemen. In het voorbije gesprek van de minister van Buitenlandse Zaken met Secretary of State Clinton kwam dit thema van gedeelde verantwoordelijkheid steeds terug. Afghanistan vormt in dit verband overigens de uiteindelijke lakmoestest of Europa er inderdaad in zal slagen om samen met de VS een globale in plaats van een regionale rol te spelen. Voor België, net zoals voor alle andere Bondgenoten, is deze test verre van eenvoudig: Afghanistan is een harde en risicovolle opdracht waarvan het welslagen verre van verzekerd is. Terecht worden dan ook doelstellingen en middeleninzet regelmatig door de Bondgenoten geëvalueerd. Om binnen een aanvaardbaar tijdsbestek te blijven, vereist welslagen in elk geval dat de militaire inzet van meer dan 40 landen gepaard gaat met de opleiding van voldoende eigen Afghaanse veiligheidskrachten (strijdkrachten en politie), voorts met voldoende civiele inspanningen (wederopbouw, ontwikkeling en goed bestuur), en uiteindelijk met de stabilisering van de regionale dimensie (Pakistan, Centraal-Aziatische landen); samen met o.m. onze Europese partners moet ook België meer inzetten op het civiele luik. Wereldwijd is een stabiel Afghanistan een voorwaarde voor collectieve veiligheid; het bewerkstelligen daarvan is dan ook onze collectieve verantwoordelijkheid.

- (krachtlijn 5) Rusland is en blijft in het Europese landschap een belangrijke diplomatieke machts- en invloedsfactor. Het strategische EU-partnerschap met dit land is, samen met het EU-nabuurshipsbeleid ten aanzien van de andere landen langs de Oostgrens, een belangrijke factor van vervlechting. Op economisch vlak (bv inzake energie, dat ook een veiligheidsdimensie bezit) dient de EU veel gemeenschappelijker en strategischer op te treden, iets waarvoor ons komend EU-voorzitterschap

fondamentele entre l'alliance transatlantique et l'unification européenne. Au sein de l'UE, cette alliance traverse pour ainsi dire tous les domaines, du politique à l'économique, en passant par le domaine du JAI (Justice et des Affaires intérieures: visas, échanges de données, etc.). Vis-à-vis de l'économie mondiale, l'Amérique et l'Europe doivent agir de concert, ce qui ne peut réussir qu'à condition que l'UE parle d'une seule voix, et que le président Obama y consacre l'énergie politique suffisante. Afin d'ancrer vraiment son alliance économique avec les États-Unis, l'Europe devra cependant assumer ses responsabilités en matière de sécurité (importance d'une politique européenne de sécurité et de défense plus forte après Lisbonne, ainsi que du Concept stratégique futur de l'OTAN, prévu pour le sommet de l'OTAN à Lisbonne, probablement en novembre 2010). L'engagement maritime européen au large de la Somalie (l'opération Atalanta à laquelle participe une frégate belge) et l'accueil d'anciens détenus de Guantanamo en Europe (France, Portugal, Belgique,...) prouvent toutefois que les Européens sont aussi disposés à assumer une responsabilité extrarégionale. Ce thème de la responsabilité partagée n'a cessé de revenir au cours de la récente discussion du ministre des Affaires étrangères avec la Secrétaire d'État Clinton. L'Afghanistan constitue à cet égard le test de crédibilité ultime propre à déterminer si l'Europe parviendra effectivement à assumer, avec les États-Unis, un rôle mondial plutôt que régional. Tant pour la Belgique que pour tous les autres Alliés, ce test est loin d'être une sinécure: l'Afghanistan est une mission délicate et risquée, dont la réussite est loin d'être assurée; aussi est-ce à juste titre que les objectifs et les moyens sont régulièrement évalués par les Alliés; afin de conserver un horizon temporel acceptable, la réussite de l'opération exige en tous cas que l'engagement militaire de plus de 40 pays s'accompagne de la formation de forces de sécurité afghanes en nombre suffisant (armée et police), d'efforts suffisants dans le domaine civil (reconstruction, développement, et bonne administration), et, enfin, d'une stabilisation au niveau régional (Pakistan et pays d'Asie centrale); avec nos partenaires européens, entre autres, la Belgique doit elle aussi accroître son engagement dans le volet civil de l'opération. À l'échelle planétaire, un Afghanistan stable est une condition pour la sécurité collective; assurer cette sécurité relève dès lors de notre responsabilité collective.

- (ligne de force 5) La Russie est et demeure un facteur de puissance et d'influence diplomatique inévitable dans le paysage européen. Le partenariat stratégique de l'UE avec ce pays, ainsi que la politique européenne de voisinage à l'égard des autres pays situés le long de la frontière orientale, constituent un facteur déterminant en termes d'interpénétration. Sur le plan économique (p.ex. en matière énergétique, qui comporte aussi une dimension sécuritaire), l'UE doit développer une action

zich zal inzetten. Op veiligheidvlak moet het Amerikaanse “reset”-beleid ten opzichte van Rusland gesteund worden (nieuw Start-verdrag; nieuw CFE-verdrag; de recente kentering in verband met het raketterschild; bespreking Medvedev-voorstellen zonder daarom Moskou een veto te geven in de Europese veiligheidsarchitectuur), waar Rusland dan een meer constructieve houding tegenover dient te stellen. Om dit te bevorderen dienen we in NAVO en EU de dialoog met Moskou aan te zwengelen, respectvol maar zonder taboes. Al deze thema’s kwamen aan bod tijdens het voorbije gesprek van de minister van Buitenlandse Zaken met zijn Russische collega Lavrov, die overigens vroeg om in de aanloop naar ons EU-voorzitterschap een regelmatige dialoog met België te onderhouden. Ondertussen zullen deze thema’s begin december verder besproken worden op de OVSE ministeriële bijeenkomst in Athene en op de NAVO ministeriële conferentie in Brussel, alsook tijdens de regelmatige bijeenkomsten van de NAVO/Rusland-Raad (op niveau van ambassadeurs en minister).

- (krachtlijn 6) We moeten met de Arabische wereld aan onze drempel een brede dialoog onderhouden waarin waarden en belangen, migratie en economie aanbod kunnen komen. De gevaren van het islamradicalisme bij hen en elders dienen hier onder ogen genomen te worden. Economische ontwikkeling (werk voor jongeren) en gestage maatschappelijke ontvoogding (gelijkberechtiging van vrouwen is geen luxe maar een factor van ontwikkeling: alle VN-documenten maken trouwens van onderwijs van meisjes en vorming van vrouwen een conditio sine qua non) dienen onze steun te krijgen. Naast dit moderniseringsproces dienen wij een duurzame vrede tussen Israël en de Palestijnen in onze doelstellingen voorop te stellen. De EU dient alle steun te geven aan president Obama die zich van in het begin van zijn ambtstermijn heeft ingezet om de twee Staten-in-vrede tot stand te brengen. Om dit doel dichterbij te brengen dienen niet enkel de uitbreiding van de nederzettingen, en de economische en menselijke vernederingen een halt toegeroepen te worden, maar ook het gebruik van zinloos geweld tegen onschuldige burgers. Over een en ander wisselde de minister van Buitenlandse Zaken overigens tijdens de voorbije ministeriële VN-week van mening met president Abbas. Mede met het oog op ons EU-voorzitterschap neemt de minister van Buitenlandse Zaken zich voor om binnenkort een bezoek te brengen aan het Midden-Oosten.

4. Op de derde plaats betekent een geordende wereld dat alle wereldwijde multilaterale verbanden versterkt en

beaucoup plus commune et plus stratégique, un point sur lequel notre prochaine présidence de l’UE ne ménagera aucun effort. Sur le plan de la sécurité, il convient d’appuyer la politique américaine du “reset” à l’égard de la Russie (nouveau traité Start; nouveau traité CFE; récent changement de cap concernant le bouclier antimissiles; discussion des propositions Medvedev sans pour autant accorder à Moscou un veto dans l’architecture européenne de sécurité), la Russie devant alors de son côté adopter une attitude plus constructive. Pour y parvenir, nous devons stimuler le dialogue avec Moscou au sein de l’OTAN et de l’UE, dans le respect mais sans tabous. Chacun de ces thèmes a été abordé lors de la dernière conversation du ministre des Affaires étrangères avec le ministre russe des Affaires étrangères Sergei Lavrov, qui a d’ailleurs demandé de pouvoir entretenir avec la Belgique un dialogue régulier à l’approche de notre présidence de l’UE. Entre-temps, ces thèmes seront abordés début décembre au cours de la réunion ministérielle de l’OSCE à Athènes, de la conférence ministérielle des pays de l’OTAN à Bruxelles, et des réunions régulières du conseil OTAN/Russie (aux niveaux ambassadorial et ministériel).

- (ligne de force 6) Avec le monde arabe, situé à nos portes, nous devons entretenir un dialogue élargi permettant d’aborder valeurs et intérêts, migration et économie. C’est dans ce cadre que doivent être examinés les dangers du radicalisme islamique, chez eux comme ailleurs. Le développement économique (travail pour les jeunes) et une émancipation sociale continue (l’égalité des femmes n’est pas un luxe mais un facteur de développement: tous les documents de l’ONU soulignent que l’éducation des jeunes filles et la formation des femmes constituent une condition sine qua non du développement) doivent bénéficier de notre soutien. Outre ce processus de modernisation, nous devons intégrer parmi nos objectifs une paix durable entre Israël et les Palestiniens. Comme je le ferai moi-même au cours d’une visite dans la région dans quelques mois, l’UE doit soutenir sans réserve le président Obama, qui s’est engagé dès le début de son mandat à mettre en place la solution de deux États coexistant en paix. Pour se rapprocher de cet objectif, il faut non seulement mettre fin à la croissance des colonies de peuplement et aux humiliations économiques et humaines, mais aussi au recours à une violence souvent aveugle contre des citoyens innocents. Sur ces deux sujets, le ministre des Affaires étrangères a pu procéder à un échange de vues avec le président Abbas lors de la récente semaine ministérielle de l’ONU. En vue notamment de notre présidence de l’UE, le ministre des Affaires étrangères se propose de visiter bientôt le Moyen-Orient.

4. En troisième lieu, un monde ordonné implique le renforcement et l’adaptation de tous les engagements

bijgesteld moeten worden en dat binnen deze verbanden België zijn gewicht moet laten doorwegen middels samenwerking met bondgenoten en gelijkgezinden. Zoals de minister van Buitenlandse Zaken deed opmerken tijdens zijn voorbije toespraak voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties mag dit doeltreffend “inclusieve” multilateralisme niet uitgehouden worden door kleine, zelf-aangestelde groepen. Enkel indien zij de gevestigde fora aanvullen en voeden, brengen zij allen baat. Indien zij echter stoelen op uitsluiting, dan zullen dergelijke groepen niet tot doeltreffendheid, maar wel tot verdeeldheid en weerstand leiden.

Vanuit deze bezorgdheid wil België het komende anderhalf jaar op volgende domeinen de nadruk leggen:

- (krachtlijn 7) Na Iran en Noord-Korea is het non-proliferatiestelsel wel aan herijking toe. De voorbije bijeenkomst van de Veiligheidsraad voorgezeten door president Obama, diens komende *Summit on Nuclear Security* (in april 2010; België is een van de uitgenodigde landen) alsook de NPT-toetsingsconferentie in 2010 bieden daar een aanzet toe. België wil zich actief inzetten voor sterkere en meer indringende inspecties alsook voor de eerbiediging van het klassieke evenwicht tussen non-proliferatie en ontwapening (o.m. door de VS en Rusland die heden onderhandelen over een vermindering van kernwapens alsook door de daarmee verbonden afbouw van de in NAVO verband ontplooiende tactische nucleaire wapens). Hopelijk wordt het verbod op kernproeven van kracht, nu ook de VS dit verdrag zullen ratificeren. Binnen het Bondgenootschap moet ons land verder het voortouw blijven nemen om human security, ontwapening en wapenbeheersing hoger op de agenda te zetten (cf. de brief in 2007 van 7 NAVO-landen waaronder België). Samen met gelijkgezinden moet ons land verder blijven ijveren voor specifieke ontwapeningsverdragen (cf. het verdrag inzake persoonsmijnen, en het verdrag over clustermunities) zonder dat zulks de NAVO-interoperabiliteit mag aantasten. Nagegaan dient of onze wet over munitie met verarmd uranium elders ingang kan vinden.

België is van in het begin een voortrekker geweest in de discussies over een VN-wapenhandelverdrag (*Arms Trade Treaty*) en zal zich ook in de komende maanden sterk inzetten om deze discussies naar het niveau van daadwerkelijke onderhandelingen op te tillen, die via *Preparatory Committees* dienen uit te monden in een ambitieus wapenhandelverdrag dat op een VN-conferentie in 2012 moeten kunnen worden goedgekeurd. In de strijd

multilateraal tot op mondiale schaal, en de noodzaak voor België om deze engagementen op te brengen aan de hand van een samenwerking met zijn bondgenoten en andere actoren die onze visie delen. Zoals ik heb opgemerkt tijdens mijn discours voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, dit multilateralisme efficiënt en “inclusief” moet niet leeg worden van zijn betekenis door kleine groepen auto-geïnitieerd. Het is niet anderszins dat zij volledig en voeden de forums die zijn opgericht dat deze groepen zullen profiteren van hen. Als zij rusten op de hand van de uitsluiting, deze groepen zullen niet tot meer efficiëntie maar wel tot de verdeling en de weerstand leiden.

Compte tenu de cette préoccupation, la Belgique souhaite, pour les dix-huit mois à venir, mettre l'accent sur les domaines suivants:

- (ligne de force 7) Après l'Iran et la Corée du Nord, le système de non-prolifération nécessite un recalibrage. La récente réunion du Conseil de sécurité présidée par le président Obama, son prochain sommet sur la sécurité nucléaire (en avril 2010; la Belgique compte parmi les pays invités) ainsi que la Conférence d'examen du TPN en 2010 offrent des opportunités à cet égard; la Belgique veut s'engager activement en faveur d'inspections plus approfondies et plus sévères, ainsi que pour le respect de l'équilibre classique établi entre non-prolifération et désarmement (notamment par les États-Unis et la Russie qui négocient aujourd'hui une diminution de leurs arsenaux nucléaires, mais aussi par le biais du démantèlement qui y est lié des armes nucléaires tactiques déployées dans le cadre de l'OTAN). Il est permis d'espérer que l'interdiction des essais nucléaires entrera en vigueur maintenant que les États-Unis s'apprêtent à ratifier également ce traité. Au sein de l'Alliance, notre pays doit continuer à jouer les chefs de file en plaçant la sécurité humaine, le désarmement et la maîtrise des armements plus haut dans l'agenda (cf. la lettre de 7 pays de l'OTAN, dont la Belgique, en 2007). En concertation avec des pays partageant le même objectif, notre pays doit continuer à défendre la cause de traités de désarmement spécifiques (cf. le traité d'interdiction des mines antipersonnel et le traité sur les bombes à sous-munition) sans que ceux-ci ne puissent nuire à l'interopérabilité de l'OTAN. Il conviendra par ailleurs d'examiner si notre loi sur les munitions contenant de l'uranium appauvri peut être suivie dans d'autres pays.

La Belgique a depuis le début figuré parmi les pionniers dans les discussions pour un Traité des Nations Unies sur le commerce des armes (*Arms Trade Treaty*) et continuera à s'investir avec force dans les mois à venir pour transformer ces discussions en véritables négociations qui puissent déboucher, par l'intermédiaire de conférences préparatoires, sur un traité ambitieux sur le commerce des armes qui pourrait être approuvé

tegen de illegale wapenhandel zal België actief blijven ijveren voor de volledige uitvoering van het VN-actieplan van 2001 inzake kleine en lichte wapens.

- (krachtlijn 8) De internationale financiële instellingen (IFI's) horen een actievere rol te spelen bij de preventieve bestrijding van globale financiële noodsituaties. Om deze rol ten volle te kunnen spelen dienen zij ruimte te maken voor de nieuwe economieën zonder dat zulks ten koste van de bestaande "*constituencies*" mag gebeuren. De IFI's moeten meer middelen en macht krijgen, en op termijn moeten de EU en/of de Euro-zone met één stem — d.i. samen of uiteindelijk middels een enkele vertegenwoordiger — spreken in de internationale financiële fora. De G-20 bijeenkomsten dienen in EU-verband voorbereid te worden, zoals nu dankzij het Zweedse voorzitterschap op de informele Europese Raad van 17 september gebeurd is. België zal deze coördinatie met volle overtuiging ter harte nemen tijdens haar Europees voorzitterschap, in de loop waarvan zij samen met de Europese Commissie de EU in de G20 zal vertegenwoordigen.

- (krachtlijn 9) De Verenigde Naties dienen hun rol ten volle te spelen, al was het maar omdat het de enige organisatie is met universeel lidmaatschap. Om deze universaliteit geloofwaardig te maken moeten de VN ook representatief zijn voor de hele wereld. Dat geldt in het bijzonder voor de samenstelling van de Veiligheidsraad. De universaliteit van de VN kan echter niet enkel rusten op representativiteit: zij vereist ook een gemeenschappelijk patroon van waarden en beginselen. Opdat universaliteit geen hol woord zou zijn, moet ons land middels zijn militaire en civiele instrumenten (preventieve diplomatie; ontwikkelingssamenwerking; vorming politie en justitie) een overtuigende bijdrage leveren tot alle inspanningen die onder VN-mandaat conflicten proberen te voorkomen, op te lossen of de herhaling ervan te voorkomen. Gezien de essentiële rol die de VN speelt in de ordening van de wereld en gezien het belang dat België hechten aan het VN-werk rond de 10e verjaardag van de *Millennium Development Goals* heeft ons land zich met voormalig minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel kandidaat gesteld voor het voorzitterschap van de Algemene Vergadering 2010/2011.

- (krachtlijn 10) Eén jaar na de 60ste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, blijft voor België de eerbiediging van de mensenrechten een essentieel onderdeel van het internationaal verkeer, waarbij mensenrechtenclausules in zo veel mogelijk verdragen en akkoorden moeten opgenomen worden. Hoewel er vooralsnog geen consensus onder de VN-

en 2012 dans le cadre d'une conférence onusienne. S'agissant de la lutte contre le commerce illégal des armes, la Belgique continuera à plaider pour la mise en œuvre intégrale du plan d'action de 2001 des Nations Unies en matière de petites armes et armes légères.

- (ligne de force 8) Les institutions financières internationales (IFI) doivent jouer un rôle plus actif dans la lutte préventive contre les catastrophes financières planétaires. Pour être à même de jouer pleinement ce rôle, il leur faudra faire de la place aux nouvelles économies, sans pour autant que les "circonscriptions" existantes en fassent les frais. Les IFI doivent recevoir plus de moyens et plus de pouvoir et, à terme, l'UE et/ou la zone euro doivent parler d'une seule voix dans les enceintes financières internationales, ensemble ou par le biais d'un seul représentant. Les sommets du G20 doivent être préparés dans le cadre de l'UE, comme cela a été le cas grâce à la présidence suédoise lors du Conseil européen informel du 17 septembre. La Belgique s'investira pleinement à assumer cette coordination pendant sa présidence européenne, au cours de laquelle c'est elle qui représentera l'UE au G20 avec la Commission.

- (ligne de force 9) Les Nations unies doivent jouer pleinement leur rôle, ne fût-ce que parce qu'il s'agit de l'unique organisation à vocation universelle dont nous disposons. Pour que cet universalisme soit crédible, l'ONU se doit d'être représentative de l'ensemble de la planète. Cela vaut en particulier pour la composition du Conseil de sécurité. L'universalisme de l'ONU ne peut cependant pas reposer uniquement sur sa représentativité: il exige un ensemble commun de valeurs et de principes. Pour que l'universalisme ne soit pas une coquille vide, les moyens militaires et civils de notre pays (diplomatie préventive; coopération au développement; formation en matière de police et de justice) doivent lui permettre de contribuer de façon convaincante à tous les efforts déployés sous mandat de l'ONU pour tenter de prévenir ou de régler des conflits, ou pour en éviter la répétition. Eu égard au rôle essentiel joué par l'ONU dans l'organisation du monde, eu égard à l'importance que la Belgique attache au travail de l'ONU en préparation au 10e anniversaire des Objectifs du millénaire pour le développement, notre pays a posé sa candidature avec notre ancien ministre des Affaires étrangères, Louis Michel, à la présidence de l'Assemblée générale 2010/2011.

- (ligne de force 10) Un an après le 60e anniversaire de la Déclaration universelle des droits de l'homme, le respect des droits de l'homme reste une pierre angulaire des relations internationales, qui doit amener l'insertion de clauses traitant des droits de l'homme dans le plus grand nombre possible de traités et d'accords. Bien qu'il ne règne toujours pas de consensus parmi les

lidstaten over de concrete invulling van de mensenrechten bestaat, hebben het VN-Handvest en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens toch stevige funderingen gelegd voor de internationale rechtsorde ter zake. België zet zich in voor de mensenrechten (ons land zit voor een jaar in Geneve de VN-Raad voor de Mensenrechten voor), alsook voor de effectiviteit van het Internationale Strafhof en de *ad-hoc*-tribunalen. België zal zich verder diplomatiek blijven inspannen om goed bestuur en rechtsstatelijkheid ("*rule of law*") te bevorderen, want samen met veiligheid en ontwikkeling zijn zij de beste waarborg voor de eerbiediging van de mensenrechten.

5. Binnen deze gewijzigde wereld en binnen deze ruimere verbanden moet ons land zijn belangen en zijn mensen verdedigen, en zijn waarden tot hun recht doen komen. Hierbij moeten wij hand in hand werken met Gewesten en Gemeenschappen en elkaar waar mogelijk ten volle ondersteunen. Ons land moet naar buiten uit opnieuw het bewijs leveren dat "*Bundestreue*" geen ijdel woord is. In dezelfde zin moet de FOD Buitenlandse Zaken nauw voeling houden met het maatschappelijk middenveld en met niet-gouvernementele organisaties.

In een vijftal richtingen moeten we onze belangen en onze waarden laten gelden:

- (krachtlijn 11) De wereld begint aan onze grenzen, die ook de grenzen zijn met onze naaste burens en vrienden. De Benelux kan en moet een intens samenwerkingsverband zijn met de twee burens met wie wij zoveel delen, en met wie wij vorig jaar trouwens een nieuw Benelux-Verdrag hebben aangegaan. In hechte samenwerking met de Gewesten en Gemeenschappen is het Belgisch beleid inzake goed nabuurschap een wezenlijk onderdeel van ons beleid. Wij moeten de rechtmatige belangen van onze burens eerbiedigen, maar zij moeten de onze evenzeer recht aandoen. Onderwerpen zoals de verdieping van de Westerschelde, de IJzeren Rijn, Opel en de grensoverschrijdende projecten behoren vaak tot de bevoegdheid van Gewesten en Gemeenschappen die echter ten volle moeten kunnen rekenen op de ondersteunende kracht van de federale diplomatie. Verder moet ons land inzetten op de culturele verwantschap die een deel van België verbindt met de Franstalige wereld (*de XIIIe Sommet de la Francophonie* vindt plaats in 2010). Het voorstel om in 2013 een Top van de "Neerlandofonie" te houden kan rekenen op onze steun.

- (krachtlijn 12) Het imago van België begint in Brussel: meer en beter voeling houden met de buitenlandse instellingen (die behoefte hebben aan een enkel sterk aanspreekpunt voor zetelproblemen waarbij immers

États membres de l'ONU sur l'application concrète des droits de l'homme, la Charte de l'ONU et la Déclaration universelle des droits de l'homme n'en ont pas moins posé des fondations solides pour l'ordre juridique international en la matière. La Belgique soutient et défend les droits de l'homme (notre pays préside le Conseil pour les droits de l'homme de l'ONU de Genève pour un an) ainsi que l'efficacité de la Cour pénale internationale et des tribunaux *ad hoc*. La Belgique poursuivra ses efforts diplomatiques pour promouvoir la bonne gouvernance et l'état de droit ("*rule of law*"), car ces éléments constituent avec la sécurité et le développement la meilleure garantie du respect des droits de l'homme.

5. Dans ce monde transformé et dans le cadre de ces engagements élargis, notre pays doit défendre son intérêt et celui de ses citoyens, et faire valoir ses valeurs. Il s'agit dès lors de travailler main dans la main avec les Régions et les Communautés, et de nous aider mutuellement sans retenue chaque fois que possible. Notre pays doit de nouveau prouver vis-à-vis de l'extérieur que la "loyauté fédérale" n'est pas une expression vide. Dans le même ordre d'idées, le Service public fédéral Affaires étrangères doit entretenir une étroite concertation avec la société civile et les organisations non gouvernementales.

Nous devons faire valoir nos intérêts et nos valeurs dans cinq directions distinctes:

- (ligne de force 11) Le monde extérieur commence à nos frontières, qui sont aussi les frontières avec nos voisins et amis les plus proches. Le Benelux peut et doit être un forum de coopération intense avec nos deux voisins, avec qui nous partageons tant de choses et avec qui nous avons d'ailleurs signé un nouveau traité Benelux l'an passé. En étroite coopération avec les Régions et les Communautés, la politique belge en matière de bon voisinage fait partie intégrante de notre politique. Nous devons respecter les intérêts légitimes de nos voisins, mais ils doivent tout autant respecter les nôtres. Des sujets comme l'approfondissement de l'Escaut occidental, le Rhin d'acier, Opel et les projets transfrontaliers relèvent souvent de la compétence des Régions et des Communautés, qui doivent néanmoins pouvoir compter pleinement sur les capacités de soutien de la diplomatie fédérale. Par ailleurs, notre pays doit s'investir dans la parenté culturelle qui unit une partie de la Belgique au monde francophone (le XIIIe Sommet de la Francophonie se déroulera en 2010). La proposition relative à l'organisation d'un sommet de la "Néerlandophonie" en 2013 peut être assurée de notre soutien.

- (ligne de force 12) L'image de la Belgique a son point départ à Bruxelles: améliorer notre écoute vis-à-vis des institutions étrangères (qui ont besoin d'un point de contact unique et bien établi pour tout ce qui touche à

steeds meerdere Belgische beleidsniveaus betrokken zijn en waarvoor naast de administratieve structuren ook een politieke insteek noodzakelijk is), maximaal gebruik van Brussel als diplomatieke bestemming (de komst van hoge delegaties naar EU en NAVO zijn even zoveel kansen voor onze bilaterale betrekkingen); steun, in overleg met de Gemeenschappen, aan grote culturele projecten zoals Europalia (China in 2009, Brazilië in 2011) en van BOZAR (Azië-Europa en Afrika in 2010); steun aan think-tanks die vanuit België opereren en aan symposia van hoog niveau (cfr Brussels Forum; regionale bijeenkomst van het *World Economic Forum*), meer en betere contacten met de buitenlandse pers, alsook meer gerichte informatie naar de buitenlandse inwoners over de ontwikkelingen in ons land. Dit alles kan beslissend bijdragen tot een andere perceptie van België en zijn deelstaten. Daarnaast werd onder leiding van Buitenlandse Zaken een imago-adviesraad opgestart waarin PR-professionals samen met vertegenwoordigers van de bevoegde federale en regionale departementen zich tot doel stelden op korte termijn een gezamenlijke benadering uit te werken voor de voorstelling van ons land. Deze voorstelling zal een eerste keer aangewend worden op het WEF te Davos in januari 2010 en gedurende de hele voorzitterschapsperiode door alle betrokken instanties in het buitenland gebruikt kunnen worden. Daarnaast werkt deze Raad aan een lange termijnproject dat binnen 4 à 5 jaar aanleiding moet geven tot een “branding” van België.

- (krachtlijn 13) De economische diplomatie moet verder uitgebouwd worden en zulks des te meer daar in onze economie het buitenland als afnemer en als investeerder een van de grootste werkgevers is. Hierbij dient bijzondere aandacht uit te gaan naar Azië en Latijns-Amerika toe zonder daarom de grote trans-Atlantische economische zone te veronachtzamen. De recente bezoeken van de Chinese vice-president en de Braziliaanse president bieden hiertoe even zoveel aanzetten, temeer daar ze allebei door belangrijke economische delegaties werden vergezeld. Om in dit domein over een sterk instrumentarium te beschikken moet er gewerkt worden aan de verdere uitbouw van de coördinatie met de gewestelijke exportagentschappen en het Agentschap voor Buitenlandse handel. Aldus zouden inkomende handelsmissies op eenzelfde organisatorisch professioneel niveau kunnen begeleid worden als de uitgaande Prinselijke economische zendingen, die overigens een stijgend aantal deelnemers kennen niettegenstaande de economische crisis. Over de door de vorige minister van Buitenlandse Zaken opgerichte *Business Council* werden gesprekken met de regionale

l'implantation de leur siège, sujet dans lequel se trouvent impliqués plusieurs niveaux politiques belges, et qui ont également besoin, outre les structures administratives, d'une intervention politique), utilisation maximale de Bruxelles en tant que destination diplomatique (les visites de l'UE et de l'OTAN par des délégations de haut niveau constituent autant d'opportunités pour nos relations bilatérales); appui, en concertation avec les Communautés, aux projets culturels de grande envergure comme Europalia (Chine en 2009, Brésil en 2011) et ceux de BOZAR (Asie-Europe et Afrique en 2010); soutien aux groupes de réflexion qui opèrent depuis la Belgique et aux symposiums de haut niveau (cf. Brussels Forum; réunion régionale du Forum économique mondial), augmentation et amélioration des contacts avec la presse étrangère, ainsi qu'une information plus ciblée des résidents étrangers sur les évolutions de notre pays. Tous ces aspects peuvent jouer un rôle décisif pour une autre perception de la Belgique et de ses entités fédérées. En outre, sous la direction des Affaires étrangères, a été institué un conseil consultatif relatif à l'image de la Belgique au sein duquel des professionnels des relations publiques et des représentants des départements fédéraux et régionaux compétents se sont fixé comme objectif d'élaborer à court terme une approche commune pour la présentation de notre pays. Cette présentation doit être utilisée une première fois lors du Forum économique mondial à Davos en janvier 2010, et pourrait également être utilisée tout au long de notre présidence par toutes les instances concernées à l'étranger. Enfin, à plus long terme, dans un délai de 4 à 5 ans, ce Conseil doit également parvenir à une valorisation de la “marque” Belgique.

- (ligne de force 13) Nous devons poursuivre le développement de notre diplomatie économique, et ce d'autant plus que dans notre économie, l'étranger constitue, comme client ou comme investisseur, l'un des principaux employeurs. Notre attention doit en particulier se porter vers l'Asie et l'Amérique latine sans pour autant négliger la grande zone économique transatlantique. Les visites récentes du vice-président chinois et du président brésilien ont constitué autant d'opportunités de concrétisation, puisqu'ils étaient tous deux accompagnés par des délégations économiques importantes. Afin de disposer dans ce domaine d'instruments solides, nous devons continuer à développer la coordination avec les Agences régionales à l'exportation et l'Agence pour le commerce extérieur. Ainsi les missions commerciales en visite dans notre pays pourraient-elles bénéficier du même niveau d'accompagnement organisationnel et professionnel que nos missions économiques principales à l'étranger, dont le nombre de participants continue par ailleurs d'augmenter en dépit de la crise économique. Concernant le *Business Council*, fondé par le précédent ministre des Affaires étrangères, des discussions

bevoegde ministers en ministers-presidenten opgestart. Op die manier kan die uitgroeien tot een sensibiliserings- en reflectieorgaan waar beleidsdomeinen van de federale overheid (zoals het multilateraal handelsbeleid of de federale investeringsgebonden materies) in ronde tafels met een beperkt aantal geïnteresseerde economische actoren in ons land kunnen besproken worden. Binnen de reflectieopdracht van Buitenlandse Zaken zullen trouwens meer geografisch gerichte ronde tafels ingericht worden met deelname van de bedrijfswereld, van toeristische en culturele actoren en van externe (bijvoorbeeld academische) expertise. Dit moet toelaten voor goed uitgekozen landen de Belgische belangen grondiger te analyseren en daarop de nodige instrumenten en het actieplan af te stemmen. Binnen zijn bevoegdheden zal Buitenlandse Zaken alle mogelijke steun geven aan de internationale inspanningen en projecten van de universiteiten, temeer daar deze wetenschappelijke samenwerking een groeiende rol speelt voor een innovatiegericht exportbeleid dat samen met de Gewesten moet gevoerd worden. In die geest zal Buitenlandse Zaken hier meer en meer als “*honest broker*” optreden in het belang van de specifieke sectoren en het bedrijfsleven in het algemeen. Daartoe moet het Departement, naast exportfinanciering via Finexpo, aangepaste werkingsmiddelen ter beschikking kunnen stellen. Dit veronderstelt buiten Brussel een aangepaste, uitbouw/herbouw van het diplomatieke netwerk in overleg met de 3 gewesten (opening nieuwe Ambassade in Japan in april 2010) en de herstructurering en activering van het economisch netwerk in overleg met de 3 Gewesten (heroriëntering van de steun aan de Kamers van Koophandel en “*Business Clubs*”, betere inzet van ereconsuls, een herzien en dynamischer statuut voor de adviseurs voor de buitenlandse handel). De Gewesten worden ook betrokken bij de uitbouw van regelmatige bilaterale overlegmechanismen met sleutel landen voor onze export (cf. afspraken met Mexico, Chili, Argentinië, en Brazilië; cf. de driejaarlijkse actieplannen met Rusland). De ondersteuning van de economische zendingen (Prinselijke Missies naar Saoedi-Arabië in oktober en naar Marokko in november van dit jaar; Oekraïne, Kazachstan, China en Brazilië in 2010) en van bedrijfsbezoeken onder voorzitterschap van ZKH Prins Filip zal verder gezet worden. De deelname aan wereltentoonstellingen zoals Expo Shanghai 2010 of regionale activiteiten van het *World Economic Forum* biedt een bijzondere gelegenheid om het juiste beeld van ons land, in al zijn verscheidenheid, uit te dragen. De promotie van België als kandidaat (samen met Nederland) voor de organisatie van de Wereldbeker voetbal in 2018, alsook de promotie van onze sectoren en bedrijven die kunnen bijdragen aan de organisatie van o.a. de Wereldbeker voetbal in 2014 en de Olympische Spelen in 2016 in Rio de Janeiro zijn voor de betrokken diensten en diplomatieke posten belangrijke aandachtspunten. De lobby- en netwerkcapaciteiten van onze diplomatieke dienst kun-

ont été lancées avec les Régions par l'intermédiaire de leurs ministres-présidents et ministres compétents. Il pourra ainsi évoluer en organe de sensibilisation et de réflexion au sein duquel les domaines politiques des autorités fédérales (comme la politique commerciale multilatérale ou les matières fédérales liées aux investissements) pourront être abordés via des tables rondes avec un nombre limité d'acteurs économiques de notre pays. Dans le cadre de la mission de réflexion des Affaires étrangères, des tables rondes plus ciblées géographiquement seront par ailleurs constituées, avec une participation du monde des entreprises, des représentants des mondes du tourisme et de la culture, ainsi qu'un apport d'expertise extérieure (universitaire, par exemple). Ce processus doit permettre de faire une analyse plus approfondie des intérêts belges dans certains pays bien choisis, et d'ajuster en conséquence les instruments nécessaires et le plan d'action. Dans le respect de leurs compétences, les Affaires étrangères accorderont tout le soutien possible aux efforts et projets internationaux des Universités, d'autant plus que cette coopération scientifique joue un rôle croissant dans une politique d'exportation orientée vers l'innovation, qui doit être menée de conserve avec les Régions. À cet égard, les Affaires étrangères feront de plus en plus office d'intermédiaire impartial dans l'intérêt de secteurs spécifiques et du monde des entreprises en général. Dans ce but, le Département devra pouvoir mettre à disposition des budgets de fonctionnement adéquats en plus du financement des exportations via Finexpo. Ceci suppose à l'extérieur de Bruxelles un développement ou un redéploiement pertinent du réseau diplomatique (ouverture de la nouvelle Ambassade au Japon en avril 2010), la restructuration et l'activation du réseau économique en concertation avec les trois régions (réorientation des aides aux Chambres de commerce et aux “*Business Clubs*”, meilleure utilisation des consuls honoraires, une révision et une “dynamisation” du statut des conseillers au commerce extérieur). Les Régions sont par ailleurs impliquées dans le développement de mécanismes de concertation bilatéraux réguliers avec des pays clés pour nos exportations (cf. accord avec le Mexique, le Chili, l'Argentine et le Brésil; cf. les plans d'action triennaux avec la Russie). Le soutien aux missions économiques (Missions principales en Arabie Saoudite en octobre et au Maroc en novembre de cette année; Ukraine, Kazakhstan, Chine, et Brésil en 2010....) et aux visites d'entreprises sous la présidence de SAR le Prince Philippe sera poursuivi. La participation aux expositions mondiales comme l'Expo Shanghai 2010 ou aux activités régionales du Forum économique mondial offre une occasion particulière pour présenter l'image correcte de notre pays, dans toute sa diversité. La promotion de la Belgique comme candidat à l'organisation de la Coupe du monde 2018 avec les Pays-Bas, ainsi que la promotion de nos secteurs et de nos entreprises susceptibles

nen immers een belangrijke en concrete bijdrage leveren om de belangen van de betrokken ondernemingen te bevorderen en daardoor het marktaandeel van België in de globale handel en de mondiale investeringen te verbeteren. Zulks kan de diplomatieke positie van België enkel ten goede komen.

- (krachtlijn 14) De Belgen die langdurig of tijdelijk in het buitenland verblijven moeten op een duidelijk dienstenpakket kunnen rekenen: consulaire bijstand indien zij in moeilijkheden geraken (zowel in individuele gevallen als bij crisistoestanden die meerdere landgenoten treffen en waarbij het Crisiscentrum wordt geactiveerd), diplomatieke tussenkomst indien zij onheus behandeld worden, beroep op ambassades en consulaten als buitenlands "gemeentehuis". Het Departement onderzoekt hoe de betrokkenheid van Belgen in het buitenland kan verbeterd worden door hun deelname aan verkiezingen te organiseren op een zo "laagdrempelig" mogelijke wijze. De FOD Buitenlandse Zaken hecht er bijzonder belang aan dat de diplomatieke posten voldoende uitgerust zijn om identiteitsbewijzen aan Belgen in het buitenland (pilootproject in Rijsel is zopas van start gegaan) alsook visa met opslag van alle biometrische gegevens snel en betrouwbaar te kunnen afleveren. Het Departement wil ten volle zijn rol spelen in de strijd tegen de schijnhuwelijken en frauduleuze gezinsherenigingen.

- (krachtlijn 15) Centraal-Afrika zal steeds een belangrijke plaats in ons buitenlands beleid blijven innemen: de EU-lidstaten, alsook vele landen daarbuiten rekenen op België om er een bijzondere inspanning te leveren (wat toelaat ook multilateraal aandacht voor dit gebied te eisen), en het wel en wee van Congo, Rwanda en Burundi blijft de Belgische publieke opinie en het politieke gebeuren terecht beroeren. Daarom is de recente normalisering van onze betrekkingen met Kinshasa een belangrijk gegeven, dat verder uitgediept moet worden (contacten in NY, opening Consulaat-generaal in Lubumbashi en mogelijks in Bukavu, een bezoek van de minister van Buitenlandse Zaken aan Congo). België beoogt een correcte verhouding met de Congolese autoriteiten te onderhouden, al was het maar omdat het enkel op die manier zal lukken om de toestand in Oost-Congo te helpen stabiliseren (met steun voor de toenadering tussen Rwanda en Congo die begin augustus tussen de twee presidenten werd ingezet), en het lot van de Congolezen te verbeteren (met bijzondere

de bijdragen tot de organisatie, bijvoorbeeld, van de Coupe du monde in 2014 of van de Olympische Spelen van 2016 in Rio de Janeiro) zijn zoveel punten die het object van alle de aandacht vereisen van de diensten en de diplomatieke posten betrokken. Het lobbyen en de netwerken van ons diplomatiek dienst kunnen inderdaad een bijdrage even belangrijk als concreet voor het bevorderen van de belangen van de ondernemingen betrokken en het vergroten van de marktaandeel van België in de wereldhandel en de investeringen internationale. Van dergelijke acties kunnen slechts voordelen voor de diplomatieke positie van België.

- (lijn van kracht 14) De Belgen die tijdelijk of voor lange periodes in het buitenland moeten verblijven moeten op een duidelijk dienstenpakket kunnen rekenen: consulaire bijstand indien zij in moeilijkheden geraken (zowel in individuele gevallen als bij crisistoestanden die meerdere landgenoten treffen en waarbij het Crisiscentrum wordt geactiveerd), diplomatieke tussenkomst indien zij onheus behandeld worden, beroep op ambassades en consulaten als buitenlands "gemeentehuis". Het Departement onderzoekt hoe de betrokkenheid van Belgen in het buitenland kan verbeterd worden door hun deelname aan verkiezingen te organiseren op een zo "laagdrempelig" mogelijke wijze. De FOD Buitenlandse Zaken hecht er bijzonder belang aan dat de diplomatieke posten voldoende uitgerust zijn om identiteitsbewijzen aan Belgen in het buitenland (pilootproject in Rijsel is zopas van start gegaan) alsook visa met opslag van alle biometrische gegevens snel en betrouwbaar te kunnen afleveren. Het Departement wil ten volle zijn rol spelen in de strijd tegen de schijnhuwelijken en frauduleuze gezinsherenigingen.

- (lijn van kracht 15) Centraal-Afrika zal steeds een belangrijke plaats in ons buitenlands beleid blijven innemen: de EU-lidstaten, alsook vele landen daarbuiten rekenen op België om er een bijzondere inspanning te leveren (wat toelaat ook multilateraal aandacht voor dit gebied te eisen), en het wel en wee van Congo, Rwanda en Burundi blijft de Belgische publieke opinie en het politieke gebeuren terecht beroeren. Daarom is de recente normalisering van onze betrekkingen met Kinshasa een belangrijk gegeven, dat verder uitgediept moet worden (contacten in NY, opening Consulaat-generaal in Lubumbashi en mogelijks in Bukavu, een bezoek van de minister van Buitenlandse Zaken aan Congo). België beoogt een correcte verhouding met de Congolese autoriteiten te onderhouden, al was het maar omdat het enkel op die manier zal lukken om de toestand in Oost-Congo te helpen stabiliseren (met steun voor de toenadering tussen Rwanda en Congo die begin augustus tussen de twee presidenten werd ingezet), en het lot van de Congolezen te verbeteren (met bijzondere

aandacht voor de mensenrechten, o.a. seksuele mishandelingen en geweld alsook voor de problematiek van de kindsoldaten). De toekomstige en geleidelijke afbouw van Monuc mag niet ten koste van de veiligheid van de bevolking gaan. Zolang MONUC noodzakelijk blijft, dient de internationale gemeenschap erover te waken dat deze VN troepenmacht kwantitatief en kwalitatief tegen haar complexe taak opgewassen is. Ondertussen dient tastbare vooruitgang te worden geboekt in de uitbouw van een gedisciplineerde veiligheidssector (inclusief leger) die instaat voor de bescherming van de bevolking. Op termijn, en in functie van de verdere verbetering van de rechtszekerheid in Congo, kan België ook activiteiten van zijn bedrijven in dat deel van Afrika aanmoedigen. België zal er op helpen toezien dat alle bedrijven in de regio de geldende OESO-richtlijnen eerbiedigen. Ook zal het blijven ijveren voor internationale mechanismen die bijdragen tot een eerlijke en transparante exploitatie van grondstoffen en natuurlijke rijkdommen, zodat deze het land en de bevolking ten goede komen. De 50e verjaardag van de Congolese onafhankelijkheid (30 juni 2010) zal ongetwijfeld een gelegenheid bieden om onze verhouding met Congo verdere diepgang te geven in een partnerschap van gelijke tot gelijke. In die geest kan en moet deze verjaardag de aanzet zijn voor politieke, economische en sociale vooruitgang.

Het onderhouden van intense diplomatieke betrekkingen met Rwanda en Burundi is voor ons land een blijvend aandachtspunt. De komende verkiezingen in Congo, Rwanda en Burundi zijn van belang voor de stabilisering van de regio en deze processen zullen door België zoveel mogelijk ondersteund worden. De diplomatieke toenadering tussen de landen van de regio verdient verdere aanmoediging en daarbij kan verwezen worden naar regionale samenwerkingsvormen als CEPGL of EAC. Daarbij is het van belang nauwe diplomatieke contacten te onderhouden met andere belangrijke spelers in de regio zoals Oeganda, Angola en Tanzania.

6. Om deze doelen te bereiken moeten we onze schaarse middelen concentreren, en de toeren naar de nering zetten.

- (krachtlijn 16) Het instrument dat Buitenlandse Zaken vormt moet geoptimaliseerd worden. Dit betekent dat prioriteiten dienen gesteld en keuzes gemaakt moeten worden (bvb. door de techniek van de concentratielanden inzake economische diplomatie, en door een sterke EU-diplomatie) en dat het postennetwerk alsmede de toewijzing van schaarse middelen hierop afgestemd dienen te worden. Buitenlandse Zaken dient zich er ook op voor te bereiden om zoals alle andere EU-lidstaten

le sort des Congolais (avec une attention particulière pour les droits de l'homme, notamment les abus sexuels, la violence, et la problématique des enfants-soldats). Le retrait futur et progressif de la MONUC ne peut intervenir au détriment de la sécurité de la population. Aussi longtemps que la MONUC reste nécessaire, la communauté internationale doit veiller à ce que ses effectifs aient les moyens, tant qualitatifs que quantitatifs, de remplir leur tâche complexe. Entre temps, il importe de faire des progrès concrets dans la formation de forces de sécurité disciplinées (y compris l'armée), qui est responsable pour la protection de la population. À terme et en fonction de l'amélioration de la sécurité juridique au Congo, la Belgique peut aussi encourager les activités des entreprises dans cette partie de l'Afrique. La Belgique contribuera aussi à veiller au respect des directives de l'OCDE par toutes les entreprises de la région. De la même manière, notre pays continuera à plaider pour des mécanismes internationaux qui contribuent à une exploitation équitable et transparente des ressources naturelles, afin que celle-ci profitent au pays et à sa population. Le 50e anniversaire de l'indépendance congolaise (le 30 juin 2010) offrira certainement une chance d'approfondir encore notre relation avec le Congo dans le cadre d'un partenariat d'égal à égal. Dans cet esprit, l'anniversaire peut et doit être une occasion d'enregistrer des progrès politiques, économiques et sociaux.

L'entretien de relations diplomatiques très étroites avec le Rwanda et le Burundi reste une priorité pour notre pays. Les prochaines élections au Congo, au Rwanda et au Burundi sont importantes pour la stabilisation de la région et ces procès seront soutenus autant que possible par la Belgique. Le rapprochement diplomatique entre les pays de la région mérite la poursuite des encouragements, avec une référence utile dans ce contexte à des formes de coopération régionales comme la Communauté économique des pays des grands lacs (CEPGL) ou la Communauté d'Afrique de l'Est (EAC). Il est dès lors important de poursuivre également des relations diplomatiques étroites avec des acteurs régionaux importants comme l'Ouganda, l'Angola, et la Tanzanie.

6. Pour atteindre ces objectifs, nous devons concentrer nos maigres ressources et vivre selon nos moyens.

- (ligne de force 16) L'instrument que constituent les Affaires étrangères doit être optimisé. Cela signifie qu'il faut fixer des priorités, que des choix doivent être faits (p.ex. par la technique de concentration des pays en matière de diplomatie économique et grâce à une forte diplomatie de l'UE), et que le réseau de postes, ainsi que l'affectation de nos maigres ressources, doivent être adaptés en fonction. Comme partout ailleurs dans l'UE, les Affaires étrangères doivent aussi être prêtes

zijn “contingent” diplomaten te kunnen leveren aan de komende Europese Dienst voor Extern Optreden. Een doordacht beleid dient uitgewerkt om Belgen in internationale functies benoemd te krijgen, waarbij een regelmatig overleg tussen de Benelux-partners toegevoegde waarde kan bieden.

- (krachtlijn 17) Ons land leeft van en met het buitenland. Daarom moeten we alle krachten bundelen. Buitenlandse Zaken zal zich verder inspannen om ten volle zijn federerende rol ten opzichte van de andere Departementen alsmede ten opzichte van de Gewesten en Gemeenschappen te spelen. Ook in het buitenland wil mijn departement zijn federerende rol opnemen. Regionale diplomatieke conferenties met deelname van alle Belgische spelers in de regio moeten een regelmatig terugkerend gebeuren worden. Volgend jaar plant de minister van Buitenlandse Zaken alvast de organisatie van een dergelijke conferentie in Azië.

De minister voor Buitenlandse Zaken,

Yves LETERME

à envoyer leur “contingent” de diplomates dans le futur Service européen pour l'action extérieure. Il convient d'élaborer une politique réfléchie pour obtenir la nomination de Belges à des fonctions internationales, une concertation régulière avec nos partenaires du Benelux pouvant apporter à cet égard une valeur ajoutée.

- (ligne de force 17) Notre pays vit de et avec l'étranger raison pour laquelle nous devons unir toutes nos forces. Les Affaires étrangères continueront de s'efforcer à jouer un rôle fédérateur à l'égard des autres Départements ainsi qu'à l'égard des Régions et des Communautés. Mon département veut jouer son rôle fédérateur également à l'étranger. Les conférences diplomatiques régionales avec la participation de tous les acteurs belges présents dans la région doivent être une pratique régulière et récurrente, le ministre des affaires étrangères s'engage d'ores et déjà à participer à une telle conférence en Asie l'année prochaine.

Le ministre des Affaires étrangères,

Yves LETERME